

КАРПАТСКА РУСЬ

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT YONKERS, NEW YORK AND OTHER MAILING ADDRESSES

Ч.23 ЮНКЕРС Н.Й. 6 ГО НОЯБРЯ 1998, YONKERS, N.Y. NOVEMBER 6, 1998 VOL. LXXI, NO.23

США ДАДУТ ПОМІЧ ЖЕРТВАМ УРАГАНА "МИТЧ"

Вашингтон- Президент Клінтон виступив перед журналістами, висловив своє співчуття жертвам потопів які обрушилися на Центральну Америку і урагану "Митч".

Президент Клінтон повідомив, же американський уряд виділив допомогу в розмірі 2 млн. долярів на постовку в потерпівши райони харчів, медицини, води. Перші грузові літаки уж прибули до місц катастрофи.

Президент Клінтон заявив, же то ест барз велика трагедия, і же будут прийняти всяки міри, аби помочи потерпілим людям.

СВОБОДА ЗА ПІВ МІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ В ПОЛЬЩИ.

Варшава (РАР) Виновники найбільшой фінансової афери в 3-ой Республіці Польщі Багсик і Андрей Гонсьоровський втекли з Польщі до Ізраїля літом 1991 року. Багсика затримано в іюні 1994 року на летовищі в Цюриху в Швейцарії. Від часу екстрадиції до Польщі в лютому 1996 року. Багсик перебуває в польському арешті.

Процес Багсика і чотирох інших осіб від лютого 1998 року. Багсик ест оскаржений о забраня з польських банків понад 420 мільйонів злотих (около 120 млн. долярів з помочію так званого осцилятора, то значит кількакратного опроцентованя тих самих грошей в ріжних банках. Инши обвинуваченя то захопленя майна спілки Art-B о вартовности 120 млн. злотих (около 34,4 млн. долярів) діяня на шкоду спілки, підплатити і свідченя неправди. Багсик, котрому грозит до 15 літ тюрми, відкидає обвинуваченя. Твердит, же "осцилятор" був цілком легальний. Як одала агенція РАР-Богуслав Багсик може опустити арешт - рішив у вівторок (27-го октябрю) Воеводський Суд в Варшаві. Условієм ест вплата в протягу 14-ти днів 2 млн. злотих кавції (около 574 тис. долярів) і заборону виїзду з Польщі. Треба пригадати, же 25-го сентября суд відказав звільнити Багсика з арешту. Бувший власник Art -B перебуває в нім від червня року, коли його затримано на летовищі в Швейцарії.

Суд зауважил тогди довге позбавленя свободи Багсика, але підчеркнул, же польски закони не окреслюют максимального часу арешту.

Суд не згодился тогди на звільненя Багсика з арешту, тому-як говорено запропонована сума кавції була-занадто низка. Суд назначил 2-міль. кавцію.

"Така сума ест достаточним забезпеченям, же оскаржений не буде утрудняти провадження процесу"-ствердил суд. От того рішеня не прислугоує зажаленя.

Багсик буде міг залишити столичний арешт при ул. Раковицкой доперва по виписаню наказу звільненя. Такий документ виписуется по вплатаю на конто суду відповідной квоти і представленю протоколу маєткового порученя.

ВИБУХ НА ЧЕРВЕНИЙ ПЛОЩИ.

Москва - в середу вечером машина "Москвич" іхала з сторони Старой пощи по вулиці Ільїнка, незвертоючи уваги на жадни дорожни знаки, виїхала на Червену площу і іхала до Спаских ворот.

Підіхавши до Спаских ворот машина вибухнула. Чоловік котрий іхав тов машин за 20 метрів до місця вибуху вискок з машини і залишився живим. Пострадали два працівники охорони Кремля, а также тяжко ранений воєнослужбовец президентского полку.

ДЕЛІ.

Реактивний двохмісний тренувальний істребитель індійских воєних повітряних сил впав в Аравійске море в двох милях от побережя Гоа. Причинов той аварії стала несправність двигуна літака. Два пілоти капультували, били зауважени в открытом морю спасательним вертольотом і доставлени на берег.

Были Чехы у нас и Мадяре –
признавали русинский народ
и вели себе не як Татары,
не паскудили Отчий мой Род.

КАРПАТО-РУСКИЙ АМЕРИКАНСКИЙ ЦЕНТР

К Е Р М Е Ш

одбудеся в:

Lemko Hall
556 Yonkers Ave,
Yonkers, N.Y.

21 НОЯБРЯ (ЛИСТОПАДА), 1998 РОКУ

з 7 до 9 год. вечера - вечеря-самообслуга з нашими славными
лемківскими стравами,

з 9 год. вечера до півночи - танці під звуки оркестри

"ГАРМОНІЯ" (солістка - Силвія Матолакова)

Вступ: \$20 з особи, вечера і танці,

\$10 з особи, лем танці, початок о 9 год. вечера.

Резервації:

Дж. Захер - 914-963-7377;
В. Виндиш - 201-930-0220;
Дж. Феленчак - 914-968-6883;
В. Прусак - 914-968-2603.

Оповідання

Коли вас вигнали ?

Нас вигнали першого черця 1947 р. Пришло військо. Казалися пакувати. Ми не знали, же будут нас виганяти, ніхто ся того не сподівав. Мешкали зме в такі хыжи, што наши люде выіхали до Росії іщы в 1940 р. Посадили зме бандуркы, посіяли зерно, ярец, пшеницю. Як нас вигнали, та в нашім домі, на газдивці сів такі поляк, його мама была з Барвінка а няньо з Посады. Заняли наше поле, наши засівы.

Як привезли нас на захід то там тіж мали зме голод, бо тото, што забрали зме до ідла зо собом то юж ся скінчыло, вычерпало, а ту на тым заході не было нич, лем рудеры. Як пришли жнива в 1947р. так я сі подумала - поіхам до Тильовы покошу сі зерно, кус попродам, кус зроблю на муку і повезу на захід. Выбрали зме ся три, Параска, Панька дівка і я з маленьком дітином на руках. Пришла єм до того газди, што наше присів. Гварю, же я приїзджам з заходу, ту до мойой хыжы, на мою газдивку. Повідам му, же - бандуркы і ярец то юж му лишу - але пшеницю покошу і заберу або муку, або зерно, бо там на заході голодуєме, а я мам трое діти. На початку нібы ся згодив, але мав в гміні стрыка і зараз полетів до него по раду. Тамтот казав му зараз піти на постерунок о вшиткым оповісти. Газда пішов на постерунок, а ми пішли косити. Пішла Кася, швагер, сестра котра ту зостала і я. Косиме. Смотриме, іде двох міліціантів на остро з карабинами, паскы під бородом, приходят близко і гварят: - *Dzień dobry*. - Одповідаме: *Dzień dobry!* - Они: *Gdzie tu jest Ryżko Katarzyna?* - А я одповіла: *To ja jestem*. - А они: *Kto pani pozwolił zboże kosić?* - *Ja se pozwoliłam - to jest moje*. - *Proszę z nami*. - *Dobrze, idziecie* - одповілам. Взяла дітину на руки і ідеме коло того газди і я ім гварю: *gospodarz też niech idzie z nami na posterunek*. Він перше ся згодив зо мною же я возму пшеницю а він ярец і бандуркы. Пішов зо мною хлоп Евки, мій швагер, бо мишлів, же ня юж замкнут, або повісят, або Бог знає, што зроблят. Запровадили нас на тот постерунок - а там повно міліціантів.

Питаються: *Czego pani tu przyszła? Kto pani pozwolił kosić?* -

Pani nie wolno. А я до них - *a kogo zabiłam w Tylawie, kto przemieźnie umarł, kto przeze mnie może był spalony, harowałam tu jak wół - a jak wam nie zależy na mnie to może choć to dziecko uratuję - bo jak wygnaliście nas tam na zachód, na te puste pola, to co moje dzieci mają jeść?* - *Jedzą tylko zielone porzeczki i srają dalej jak widzą, bo ich tak czyści!* Они до мене? а я до них - хто голосніше - страшна свара - іх кількох? а я сама мусілам іх прекричати, било мі вшитко едно, або

мя застрілят? або іх переможу. З боку стояв тот газда і ся одзиват - *To ja pójdę do teścia, dam ci tej pszenicy i sobie zmiel*. - Я му на то: *Ja ci sram na ciebie i na twoją pszenicę - ta jest moja i ja se tą wezmę - moja*.

Кус они утихли бом іх закричала, але тримали ня там зо три години. Зас зачала ся сварка і я ім повідам: *Możecie mnie nawet zgładzić, ale ja pamiętam jak moja mama igły i róże sprzedawała, żeby wam tu jeść dać, zasiać, żeby was nakarmić, a ty gospodarzu przyszedłeś na mój majątek i jesteś geroj, i żebyś wiedział, że moja krzywda cię nie zagrzeje*. А він ми: *No to już weź sobie tę pszenicę*. - А я му на то, на тым постерунку: *Ja jej nie muszę brać ale ją tu spalę - bo to moja praca*.

Нарешці не дали мі рады - юж єм і захрипла - і вигнали ня з того постерунку. Вернулам, скосили зме, змолотили, потім продалам, взяла гроши і пред виїздом на захід выбралам іщы цибулю, підобралам бандурок, тиж продалам і так вернулам на захід.

По якісім часі приїхалам другі раз. Зас пішлам на свою газдивку. Товди газда ня юж перепрашав - але выджу же він не ма пальци, одтяло му на церкулярці. Та му повідам: *Tu nie przepraszaj, bo ja ty powiadała że moja krzywda ty nie zagrie*.

Чи він там до гнеска мешкат?

Ні, він ся побудував. Товди як єм была другі раз та споткав ня комендант міліції і гварит ми: *Mam tu już dowód osobisty, ma się pani stąd wynieść w ciągu 24 godzin*. Я му на то: *Ja sobie pójdę wtedy, jak sama zechcę*.

В 1958.вернули зме з заходу юж на сталє. Я на заході барз хворила, достала єм астму серцову, мій муж Андрий лем в шпиталях, діти хворили і дохтор повів, же ту повітря не для нас. Сестра, што зостала в Тильові, дала таке посиідчяня, же нас приймує і так зме вернули.

Юж по повороті споткалам того коменданта - товды то єм му так допекла, так наплювала што лем ми на мысль принесло.

Як ваше жытя поточыло ся дальше?

Знаме, знаме як поточыло ся дальше жытя одважной, мож повісти богатерской жены Катерини Рьжжани.

Єй wspomini, як і інших наших люди з тамтых страшных часів записав на касетах Владек Максимович, сын Марии Пограничной - Максимович з Гыровы. Они жыют в Америці. Може тоты wspominiны дочекаются выдана книжкового. То наша істория, яку творили наши зневолены люде.

Одтворив

Ярослав Зволінскі.

Глядаме Фльоринчанів

Село Фльоринка єст єдним з красших сел на наши Лемковині. Має тиж прекрасну свою історію. О тым селі, о його історії, о людях пишеме книжку. Хочеме зробити памятку для села, для люди, памятку з того што іщы істніє, бо наши братя полякы задумали собі жебы село Фльоринку заляти водом і зробити там озеро. Мы Фльоринчане, Ярослав Мерена і Ярослав Зволінскі, звертаме ся до Фльоринчанів, всяди де лем мешкают - просиме Вас, о Ваши wspominiны з Вашого жытя, напиште, хоц коротко про себе, про свою родину, може мате даякы стары знимкы, пришлійте - помістиме в книжці. Наше - авторів поколіня - то юж остатне поколіня, котре добрі памятає наше село. Того року, в місяци грудни припадат 80-та річниця створиня в Фльоринці Народовой Републикы Лемків. Хочеме жебы до того часу тота книжка была готова. Нас, Фльоринчанів жыє по світі барз дуже і не мало наших люди має високу освіту, занимаєт ся науком, треба нам дашто зробити і для правнуков. Сердечні поздоровляме.

Ярослав Мерена, Ярослав Зволінскі

Писати на адрес:

Ярослав Зволінскі

75-036 Кошалін, ул. Яворова нр.1

Памятайте

Памятайте братя Лемкы же по перше мы славяне а по друге мы русини а до того ищи і Лемкы і свята наша земля.

Наши гори і полонини што з обох сторон Карпат споконвік наши простори наша лемківска земля Хоц віками нас гнобили

і по ляграх нас мучили навет в печах нас палили но мы віри не міняли не здалися ворогам.

Тож не тратме далше часу на конец повірте нам же мы іншымы не будем радше згинем як здамося ворогам.

П. Лем.

Музей в Зиндранові має 30 років

Того року припадат 30 - та річниця істніня Музею Культуры Лемківской в Зиндранові. З той нагоди обходилизме подвійне сьвято: семе Русаля - Яна і округлу річницю створиня лемківского музею. На 13 і 14. 06. 1998р. приїхало до Зиндрановы дуже люди. Приїхали творці з Польщы, Украйны, были директоры музеїв зо Сьвідника і Кросна, представителі Лемківских організацій з Польщы і Ф.Д.Л. зо Львова. В суботу 13.06. 98р. по полудни зложено квіты при памятниках, выголошено промовы, а потім Фецію Гоч, яко господар, запросив зобранных гости до старой хыжы, де моглизме выслухати цикавых доповіді о трудных часах організуваня того Лемківского Кутика в Карпатских горах, той прекрасной лемківской загорідкы, яком єст гнес, юж Музей - Скансен в Зиндранові.

Яке значиня має тота загорода музей для нашой лемківской тождности і в гнесних часах, доповіла в своїм науковим рефераті др Олена Дуць Файфер як і етнограф з музеум в Кросні п. Ела Сліш.

Мы до той справи вернеме в наступним номері „Загароды”.

Довго зобранны Лемкы wspominaли трудны часы по вигнанню з гір, трудны в наши творчости, в нашым діяню і до гнес, бо до того часу нич не зроблено жебы Лемкы чули ся в себе і на своїм в велькі громаді, не лем раз в році.

В неділю до полудня была в церкви Служба Божа з уділом Архієпископа Адама з Санок, священників і саноцкого хору. Чудова літургія, велике духове переживаня, прекрасній спів хору, мож повісти, же неє на сьвіті іншого обряду Службы Божой рівной нашому східньому обрядові. По Службі Божі пішла процесія на цмонтір, де одправлено молитвы за помершых. А по Службі Божі обід, дальшы спітканя, розмовы, vystupi коллективів. Ту мож было видіти знаных Лемків з Варшавы, Вроцлава, Кракова, Кошаліна, Гожова, Крилиці, Лігниці, але тіж тых Лемків, што з Америки приїхали на Лемковину на урльопы. Прекрасне тото сьвято Русаля - Яна, прекрасны обходы 30 - літя істніня музею - мож повісти, же то юж нова Ватра. Таки спітканя зближают і еднают, нас Лемків, припоминают о нашым родоводі, о наших родовых корінях, але тіж показуют і нашым вспівобивателям Полякам же, мы Зме, же істнієме, маме свою культуру, свій язык - мову, але юж і свій доробок і науковий і культуровый, а прикладом того єст і тота лемківска музеальна загорода в Зиндранові. Дякуєме Раді Музейного Товариства за труди, дякуєме і за запрошыня нас на три дни до Зиндрановы.

16. 06. 98р. Яроз

КЕРМЕШОВЫ ПРИГОДЫ

(ДАКУС ЖАРТУ, РЕШТА ВШЫТКО ПРАВДА...)

— Пупчик, Вы підете на Ганчовский кермеш? — звідуюся крайн мене.

— Ніт, не піду, — отповіл я.

— Чом?

— Том, бо раз, же не мам тикета, а подруге, я не мам автомобиля, та чым гідю? На піхоту не піду, бо далеко.

— То нич же не мате тикета, бо там тикет мож купити при дверях, а автомобиль я мам, то Вас повезу, лем ся позберайте.

— А як так, то добрі, то піду на тот кемеш.

На означений час мій приятель Петро Барна приїхав по мене автомобил: ом и став перед самым домом, як даякий гарадний шофер и кричит:

— Пупчик! Готовы сте?

— Єс, я готовый.

Сідам до автомобиля и ідеме на кермеш.

— Пінязі мате на тикет? — звідуюся мій приятель.

— Мам.

— Но то добрі, дуже добрі.

* * *

Приїхали зме на кермеш на час. Кермеш лем што начался, людей было юж дост гарді, але я їх не знал, ани они мене не знали. Мій “шофер” Петро зоскочил с автомобиля, витатся з людьми, бо він вшыткых знат, цілуются, обнимаются и трясут собі руками на привитания, а я стою на боку, бо ни я их, ни они мене не знають. Як переходили коло мене, то кывали го овом до мене и гварили мі “Галло”, але як ся на мя призріли ліпше и виділи, же я человек не з их кошара, отверталися от мене и видно было, же каждый жалувал то го “галло”, што мі гварил, а мене не знал. . .

Я пішол на галю там, где мав ся отбыти кермеш. Людей што раз більше приходило, але вшыткы мі незнаны. Я сід сої за стіл до кута и жду, але пришло мі на мысль, же я же мам тикета, а може ся мя дако звідаст, ци мам тикет то лем ся в ганьбі обстою. Я вышол “авт”, звідуюся одной парадной лейди, яка бесідувала собі тоже с таким парадным мужем, же где ту продают тикеты. Она мі показала и я купил тикет на тот кермеш.

Люде приходят дальше, втактятся з великом радостью, а я сіджу сам, але кж с тикетом в кишени, то ем был смільшний. Мій шофер пішол деси помедже своих крайнов и не пришол ку мі, як мї го треба было, штобы мя з дакым познакомил.

Недалеко от мене сідили дві старшы “лейди”: едена з них показує очами другой лейди на мене и потихы гварит:

— Ци вы, кумо, не знате, откале тамтот хлоп, што там сідит сам? Певно буде чужий, не з наших, бо с никым не бе-

сідує.

А я лем прислухуюся, бо и кумы на позор гарды и стройны, як виджу, и друга кума отповідат, парадно скрутила головою, як бы до мя хтіла говорити:

— Кумо, та дебы я його знала! Же ем ваша кума, то мам всіх знати?! Як же вы то можете так бесідувати?

Сбід уж начинатся, а я все тримаю руку на тикеті, штобы ем го не стратил. Ту уж денекотры люде співають и бесідууют на голос. То означало, што не лем на здоровье сої выпили, але и гостина началася. Я собі сід с краю стола и чекам. Люде пьют и співають, ідят, а співають так, як знають. На столі єст гостаелена кварта палюнки. Гости наливають еден другому и завсе сої здравкают. Палюнка иде по столі и зближатся до мене. Юж лем еден хлоп єст перед мном, а приходит якийси хлоп и бере палюнку з руки тому, што хотіл мі наляти и гварит: “Екскюз мі”, я почестую музыкантов Петра Дутканича и дру-

гих и принесу назад”. Але як пішол, так пішол. Так забрали мі палюнку с под носа. Може то зробили зато, же при мойом столі было веце жен, якы не пили палюнку, а може лем зато, як им ліпше выходило. . .

Але я юж не озерався на палюнку, бо она мене и так не барз любит. Выплю еден, другой піде лекше, а третий мя веселым зробіт. . . Порозумів я тоту “дискриминацию” так як ей многы днеска в Америкі розуміют, што маюот дост, а ище веце хотят мати. Я задоволился с тым, же у мене на “дысю” было полно смачного ідствія. Поіл я так, як треба ся наісти на кермешу и надію не трачу на то, же наша палюнка вернеся назад к нам. Призерамся, як другы кермешники танцуют и ся забавляють, а мі чоґоси смутно, а не знам сам, же чоґо. . .

Прилетіл, нарешті, к мі мій “шофер”, як бы з неба упал:

— Но то як, мистер Пупчик, любите наш кермеш, ци не любите.

Я му гварю, што геї, люблю, бо красиво забавляються, прєкрасна галя, велика, шырока, едним словом, як бы в царство вошол лемко, а то до своей галі вошол, то мае быти каждому выгодно и весело. Кажу йому, жем заплатил тикет, так як и другы, а мене ту так трактуют, як даякого индияна и оповіл ем му цілу историю, як мі с под носа, кажу, с под самого носа, забрали палюнку. Мій приятель Петро троха почервеніл и гварит:

— Добрі, я там піду и их “пофиксию”.

За короткий час приходит мій крайн з двома квартами палюнки. Гварит, што едну му дали, а другу выпросил на причинок. Гварит мі:

— Сідай, крайн, то сої оба выпьеме.

Налял крайн едного, другого, як ем юж повіл высше, же послі третього, уж ся добрі чую и юж ем на нич не нарікал, бо ся чую, як на кермешу мае ся чути “чужинец”.

Крайн зауважил, же я уж ся скривил, то каже, жебы ищы выпити. Я гварю:

— Не могу, бо мя уж добрі попекла по горлі, але ем выпил ищы пару. . .

Крайн Петро гварит, што то найліпша палюнка в цілом Вестчестер каунти. Дурняк таку специально добру палюнку заордеровал. Виджу, што мій френт уж плете дві-за три, а я, думам собі, если так буду з ним продолжати то ліпше с того нич не выйде. Але беру я фляшку и наливам ищы по едному. Гварю йому:

— Выпий, крайн, выпий! — Ты мя ту привюз, а я тя домів назад отвезу на твоем парадном автомобиле, бо так сої крайне в біді должны помагати. Але штоси до него приступило, взял фляшку за шию и пішол в свою сторону, а мене лишил з другом фляшком.

* * *

Петро Дутканич грає, аж ся галя трясє. Кермешники танцуют, а в мойой голові зашуміло, засвіснуло, всьо ся теперь уж перемішало и нич не розумію, сон взял мя так, што мою голову тягло на стіл спати. В тот час мій приятель Петро вернулся назад до мене, зас с фляшком в руках, але уж з другом. Не знам, ци купил, ци му даром давали тоты фляшкы. Але мене то дуже не обходило, най буде Божа воля, я сам начал за себе думати, а крайн розскричался:

— Што?! Ты до спаня соберашся?! А танцувати, як всі другы кермешники роблят!

Кричал крайн ищы, але я мало чул, бо ся мі спати хотіло. Прошу крайна, жебы мя завюл до руму спати. А він вытрещили очы и каже:

— Ты думаш, же-с дома! До автомобиля тя заведу, и то всьо.

Ищы памятам, же-м ся чул, як даякий наркоман, што ся накурит маруиваны. Крайн злостно тріснул дверми, а я вснул, як дітина по купели. . .

* * *

Во сні я кликав крайна домів, але він не пішов. Виділ ем го, як танцувал, співал и бавился весело, то я выбрался сам в дорогу, просто домів. . .

Як ем пришол на бос стацию, том сів на лавку и чекам на боса, озерамся по сторонам и виджу на лавкі газету, але тота газета была английска, а я не ем такий уж добрый “енглишман”, то ем отложил на сторону, и думам собі, што всі газеты еднакы,

(Продовження на ст.4)

бо і наша газета писала, хвалила, же буде кермеш такий і такий, а я тепер сам на лавочці сіджу, чекам на боса, а то неділя, то хто знає, коли бос приде. . . Задримав ем на той лавочці, а ту ктоси тапнул мя по плечу. Смотрю, а то полицман с кьянком в руці, а я дальше смотрю на него, бо ся мі змінил в очах и не виглядал так, як полицман, бо мал на голові штоси, подобне до маленького бычка з рожками. По мойом тілі пішов страх, але набрал ем смілости, бо за дашто таке, як за чорта, я дост дуже чул, то ем здримнул заз. Сіпнул мене за руку и гварит:

— С кадзи сте?

— Я му сказав, же з оного.

— Дес до того часу седзил?

— Звідуєся мя “чужинец” в виді чорта.

Повідам, жем был на оным.

Таку нашу бесіду трудно розуміти, то и чортяк ся на то позлостил, торгнул мя за руку и деси мя тягне. Я ся заперам, але чортеня міцнійше от мене и я пішов на злу дорогу, як бы сказати, наш редактор, котрому говорят, же пішов на недобру дорогу. И тота дорога ся мі тепер найліпше прояснила и я начал торгатися и кричати, што чортовском дорогом не піду. Буду, реку, ходил том дорогом, где ходят фашисты, коммунисты и капиталисты, а дорогом редактора я не піду, бо ся бою. . .

Зауважил чортиско, же ся бою, то мі гварит:

— То ты певно будеш лемко, бо лемкы ся вшыткого боят, а пекла боятся найбраже, а тими часами и в пеклі уж не так зле жити. Нам дали такий приказ, жебы вшыткы народы в пеклі занимали свои власны институции, бо до того часу были вшыткы разом, то робили бунты и революции, а пан антихрист такому терпіти не буде.

— Та я, пане чорте, не с пекла, а з білого світа. Я иду з Ганчовского кермешу, то мя пuste на свободу. Я лемко!

— Не пушу тя! Сам ес ся признал, же-с лемко, руснак, а наша влада рекла, же не признає в пеклі лемков-руснаков, лем же вшыткы лемкы сут украинцы с поконвіка, аджек и ты не руснак, лем украинец, и буд “шарап”, бо ти морду побью. . .

* * *

Идеме через горы и лісы аж пришли зме перед великий и чорный будинок. Чортиско зазвонил и ворота ся відкрили сами. Там стоял другий чорт на варті, а мій проводник замельдувал му го войсковому, и сказал, што привюл лемка-руснака, и же где го має поставити. Чорт другий махнул хвостом и розказал, жебы иди дальше. . .

* * *

Идеме, а там зас ест будинок и великы ворота, а на воротах ест написано по польски: “Организация Білого Орла, 1918 р.”. Будинок тот был поділений на одділы, каждый одділ мал високу браму, кетра была замкнена. Таких брам было веце. Чорт зазвонил,

брама ся відкрила, а из-за брамы пытаєся ктоси:

— Што нового?

— Привюл ем ту русского лемка, иде с Ганчовского кермешу из Юнкерс. Домагатыя от мене справедливости, а в пеклі справедливости не найде никто, том привюл го до Вас, найсвітліший пане!

— Лемкы тут не належат.

— Они мают свой одділ лемковский, и брама заперлася.

* * *

Идеме оба с чортом дальше. Гет зме ся стоваришили, же як бы зме оба лемкы были. . . Стали зме перед брамом, на котрой было написано по украински: “Украинская станция”. Чорт, ци там дьябов, зазвонил, отворилася брама, зараз можна было познати и попахати, же ту жиют украинці, бо обышов мя запах ненависти против Руси, так пахло, як дехтьом и бураками.

За столом там сидил украинец з оголеном головом, з довгыма баюсами, такы, якы мал Тарас Бульба. Чорт засалютувал и повідат, же припровадил русского лемка, а тот отразу крикнул:

— Не признаєме русских лемків, бо всі вони украинци!

Старшина посмотріл до якысь паперів, и гварит мі по украински:

— Звітки? З Лемківщины?

— З Горлицкого повіта, — повідам. Лемко-руснак з дядя-прадзядя. . .

— Наш президент не признає лемків русскыма, лем украинцями. — А якы газеты и книжки чытате?

Я гварю, же русскы, “Карпатску Русь”, “Наше слово” с Польшы, “Вільну Украину” з Львова, “Радянску Украину” из Киева, “Вісти из Украины”, “Голос Родины”, “Лемківскы Вісти”, “Нью Йорк Таймс”, и много других польских газет и словацкых газет, як “Трибуну” из Праги, “Нове життя” из Пряшева, “Православный” и “Грекокатолицкий Вістники” и много других газет.

Украинец з оголеном головом муркнул под носом собі и гварит маленькому чортику, який зо струнно-выпятыми грудьми стоял коло дверей, держучи в руці “трехцвітный” флаг, заордерувал го:

— Иди скоро по Стефана Женецкого, бо штоси ту зле.

— Стефан Женецкий присягал передомном, же ты, лемку, читаш и його газету, а ты штоси крутиш.

Не взяло ани минуту часу, а чорт привюл Женецкого. Гололений украинец звідуєся Женецкого, ци він може посвідчити, ци я читам газету “Голос Лемківщины”. Женецкий, так як бы был на Мостисках на Львовской области, стукнул запятками и каже:

— Найсвітліший пане! Тот лемко читат мою газету, але ани одного цента ницы мі не дал. Майже вшыткы лемкы так зо мною выбрабляют. Бійтеся Бога, пане добродію, пане антирусский, та лемкы назберили 20 тысяч на пресс-фонд и вшытко дали Кичурови, а мі нич. Та што Вы, пане добро-

дію, робите, чом мі даяк не помагате?.

— Як так, то мы ту таких лемків не хочеме, — сказал человек з голеном головом. — Таких лемків-темняків мы ту не хочеме. Приказую выдрьмити их гет.

* * *

Идеме оба, як бы побратимы, бо треба знати, же я нахотился в біді, то и чорта братом назвал, и пришли зме знова перед високу браму, где был надпис: “Пролетарское русское государственное учреждение”. Чорт позвонил, отворилися шыроко ворота. Ту запахло следзьом и цебульом. Кус дальше сидив за столом

бородатый руснак з Москвы, то чорт засалютувал по войсковому, а старшина каже:

— В чом діло?

Чорт повідат, же припровадил тут русского лемка, котрый, идучи с кермешу з Юнкерс, стратился. На то старшина отповідат:

— Ніт русских лемков, всі украинцы, бо так казал Сталин, то того мы держимеся.

Я ся тлумачу, што я русский, же ходжу до русской церкви, воювал ем в Второй Світовой Войні, то мі ся належит свое власне право на самоопреділение, а то тото, же я хочу быти лемком и хочу жити на Лемковині.

Старшина крикнул на мене:

— К чорту с такими завоевателями, як сте Лемковину дали полячкам!

Я ся так нато, вірте мі, позлостил, жем начал кричати добрі голосно, а старшина закричал:

— Послати малого чортика по Сталина, най ту приде. . .

Пришол Сталин, я кланямся його памяти, а он ищы на ходу кричит:

— Што тот лемко тут робит?

Старшина отповідат:

— Он каже, што он русский и хоче якысу свободу, хоче самоопреділения. Што Вы на то, товариш Сталин?

Стародавны лемковскы типы:

ГАЗДЫНЯ В НЕДІЛЮ

— Иван Русенко.

(Далій буде)